

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Î N C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza penală privind învinuirea lui

Victor Delijan
(art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-405/23
Nr. PIGD 1-19039740-01-1ra-10032023)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 01 septembrie 2023; CSJ putea admite un recurs întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) doar atunci când nu erau întrunite condițiile legale pentru aplicarea sancțiunii respective și nu putea verifica oportunitatea pedepsei aplicate de prima instanța sau de instanța de apel.

25 septembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond : Dumitru Bosîi

Instanța de apel : Dmitrii Fugenjo, Ludmila Caraianu, Afanasi Curdov,
Serghei Gubenco, Grigore Colev, Ștefan Starciuc

Instanța de recurs: Ghenadie Plămădeală, Svetalana Filincova, Maria
Ghervas, Aliona Miron, Mariana Pitic

Pag.1 corectată la 26 septembrie 2024 prin încheierea 1ds-16/2024

Textul corespunde originalului

Examinînd în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Victor Delijan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judcători*,

Fără a cita părțile în ședință, constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Victor Delijan s-a născut în anul 1970 în or. Taraclia. El este avocat.
2. El a fost învinuit, în temeiul art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal (trafic de influență), de pretinderea și primirea de bani de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale.
3. Victor Delijan a fost apărât în recurs de avocatul Victor Constantinov.
4. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Victor Delijan a recunoscut vina și a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și aplicată pedeapsa de un an și patru luni de închisoare, fără aplicarea pedepsei complementare prevăzute de art. 65 Cod penal. În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea. Instanța de apel a respins apelul procurorului și a menținut sentința. La 15 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a trimis cauza la rejudecare în instanța de apel.
5. La 08 decembrie 2022, instanța de apel a admis apelul procurorului, a casat sentința în partea stabilirii pedepsei și a pronunțat în această parte o hotărâre nouă prin care lui Victor Delijan i-a fost aplicată pedeapsa de un an și patru luni închisoare, care a a fost suspendată în temeiul art. 90 Cod penal. În baza art. 65 Cod penal, a fost aplicată pedeapsa complementară - privarea dreptului de a desfășura activitatea de avocat pe un termen de doi ani.
6. La 21 decembrie 2022, avocatul Victor Constantinov și condamnatul Victor Delijan au depus un recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.
7. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 24 decembrie 2018 și s-a finalizat în 27 iunie 2019. Prima instanță a examinat cauza în perioada 01 iulie 2019 – 04 iunie 2020. Instanța de apel a examinat cauza între 27 octombrie 2020 - 31 mai 2021 și 13 aprilie 2022 - 08 decembrie 2022. Curtea Supremă a examinat cauza prima dată între 09 august 2021 și 15 februarie 2022.
8. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 10 martie 2023, fiind repartizat aleatoriu completului de judecată Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru și Galina

Stratulat. Din motivul demisiei judecătorilor nominalizați, la 01 iulie 2024, cauza penală a fost repartizată completului de judecată Vladislav Gribincea, Ghenadie Eremciuc și Lilia Roic-Botezatu.

ÎN FAPT

9. Victor Delijan a fost învinuit că, exercitând activitatea de avocat, în perioada aprilie - mai 2018, a cerut sume de bani de la Viorica Palamarji, afirmând că poate influența funcționarii publici pentru a obține soluții favorabile în dosarul penal al soțului ei, Ilia Palamarji. Victor Delijan ar fi solicitat inițial 6.000 euro pentru a influența soluția în favoarea inculpatului, dar suma nu a fost plătită din lipsă de fonduri. În octombrie-noiembrie 2018, el ar fi cerut 2.000 euro pentru a influența soluția Curții de Apel Cahul, dar nici această sumă nu a fost achitată. În perioada decembrie 2018-mai 2019, Victor Delijan a continuat să solicite sume de bani de la Viorica Palamarji, inclusiv 400 euro, 7.000 euro și 12.000 euro, pentru a influența judecătoria de la Curtea Supremă de Justiție. La 26 decembrie 2018, el ar fi primit 400 euro, iar la 25 mai 2019 - 12.000 euro. Aceste acțiuni au fost efectuate cu promisiunea influențării funcționarilor și judecătorilor pentru a obține o soluție favorabilă lui Ilia Palamarji. Acțiunile lui Victor Delijan au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 326 al. (2) lit. c) Cod penal.

10. Victor Delijan a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, condamnatul recunoscând vinovăția.

11. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 04 iunie 2020, Victor Delijan a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa de un an și patru luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea pedepsei complementare prevăzute de art. 65 Cod penal (privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate). În temeiul art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de un an. La stabilirea pedepsei instanța a luat în considerație recunoașterea vinovăției de către condamnat, care a beneficiat astfel de o reducere a pedepsei conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Instanța a considerat că nu este necesară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități profesionale având în vedere că Victor Delijan este caracterizat pozitiv, nu are antecedente penale și a manifestat căința sinceră. Instanța a respins cererea procurorului de a încasa de la condamnat cheltuielile judiciare.

12. La 18 iunie 2020, procurorul Radu Palencu a depus apel. El a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri prin care Victor Delijan să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și să i se aplice o pedeapsă penală sub formă de amendă în mărime de 3.000 de unități convenționale și pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de patru ani. Procurorul

a mai solicitat dispunerea încasării în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 5.610,90 lei. Procurorul a susținut că instanța de judecată a subestimat gravitatea infracțiunii comise de Victor Delijan, care a folosit influența profesională pentru a obține o sumă mare de bani prin metode ilegale, afectând grav imaginea instituțiilor judiciare.

13. La 31 mai 2021, Curtea de Apel Comrat a respins apelul procurorului și a menținut sentința primei instanțe. Ea a confirmat că pedeapsa aplicată lui Victor Delijan este conformă cu limitele prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală. Instanța de apel a considerat că prima instanță a respectat criteriile de individualizare a pedepsei conform art. 75 Cod penal. Argumentul procurorului privind aplicarea amenzii a fost respins, deoarece pedeapsa aplicată de prima instanță este echitabilă și adecvată scopurilor pedepsei. De asemenea, instanța de apel a decis că aplicarea pedepsei complementare de privare de dreptul de a exercita profesia de avocat nu era obligatorie conform art. 65 Cod penal, având în vedere comportamentul pozitiv al inculpatului și colaborarea acestuia cu organul de urmărire penală. În ceea ce privește cheltuielile judiciare, instanța a stabilit că acestea, inclusiv salariul procurorului, nu sunt incluse în cheltuielile judiciare prevăzute de art. 227-229 Cod de procedură penală. Decizia motivată a fost pronunțată la 29 iunie 2021.

14. La 28 iulie 2021, procurorul Lilia Sârbu a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1), pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. Ea a solicitat casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel. Procurorul a argumentat că instanța de apel a ignorat gravitatea infracțiunii incriminate și impactul ei asupra imaginii instituțiilor publice, precum și importanța aplicării pedepsei complementare pentru prevenirea recidivei și descurajarea infracțiunilor similare.

15. La 15 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul procurorului și a dispus rejudecarea cauzei în instanța de apel. Instanța de recurs a constatat că instanța de apel a greșit prin neaplicarea pedepsei complementare de privare de dreptul de a exercita avocatura, având în vedere impactul infracțiunii asupra imaginii instituțiilor publice și rolul profesional al condamnatului. Completul de judecată a subliniat că pedepsele complementare, deși nu sunt obligatorii, trebuiau aplicate atunci când circumstanțele și gravitatea faptei o impuneau. În acest caz era vorba de o infracțiune conexă corupției care avea un impact social grav. Instanța a mai menționat că în această cauză prima instanță și cea de apel a aplicat cea mai ușoară pedeapsă posibilă.

16. La 08 decembrie 2022, Curtea de apel Comrat a admis apelul procurorului, a casat sentința în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care Victor Delijan i-a fost aplicată pedeapsa de un an și patru luni închisoare și privarea dreptului de a desfășura activitatea de avocat pe o perioadă de doi ani. În temeiul art. 90 Cod penal, curtea de apel a suspendat executarea pedepsei cu închisoare, stabilind o perioadă de probațiune de un an. Instanța de apel a constatat că, deși Victor Delijan a beneficiat de circumstanțe

atenuante, precum caracteristica pozitivă la locul de trai, inexistența antecedentelor penale, recunoașterea vinovăției, căința sinceră și colaborarea cu organul de urmărire penală, aceste aspecte nu au justificat neaplicarea pedepsei complementare. Instanța a subliniat că gravitatea faptei și impactul acesteia asupra bunei desfășurări a activității publice trebuie reflectate în pedepse, iar infracțiunile de corupție, inclusiv traficul de influență, au un grad ridicat de pericol social care afectează imaginea instituțiilor publice și a Uniunii Avocaților. Argumentele părții apărării, cum ar fi caracterizarea pozitivă de către decanul Biroului de Avocați Cahul, au fost luate în considerare de instanța de fond la aplicarea articolului 90 Cod penal, dar nu au fost suficiente pentru a exclude pedeapsa complementară. Instanța de apel a respins cererea procurorului de a încasa cheltuielile de judecată de 5.610,9 lei, reprezentând salariul procurorului, explicând că, conform art. 227 și 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare nu includ salariile procurorilor. Instanța de apel a mai stabilit că pedeapsa principală aplicată lui Victor Delijan a fost deja executată, deoarece, conform adeverinței șefului interimar al Biroului de Probațiune Taraclia din 27 iulie 2022, Victor Delijan a fost scos de la evidență pe 31 mai 2022 datorită expirării termenului de probațiune. Decizia motivată a fost pronunțată la 25 ianuarie 2023.

17. La 21 decembrie 2022 avocatul Victor Constantinov și condamnatul Victor Delijan au depus un recurs comun nemotivat. La 24 februarie 2023, aceștia au depus un recurs motivat comun în care solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare. Recursul se bazează pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Potrivit recursului, instanța de apel a comis erori majore, inclusiv lipsa de motivație adecvată și aplicarea nejustificată a pedepsei complementare de doi ani de interdicere a activității de avocat în condițiile în care pedeapsa principală fusese deja executată. Instanța de apel nu a analizat nici certificatul Biroului de Probațiune Taraclia, care confirmă că perioada de probațiune a condamnatului s-a încheiat pe 31 mai 2022. Acest fapt reprezintă o încălcare a art. 436 alin. (2) din Codul de procedură penală, care cere ca instanța de apel să rejudece cazul conform indicațiilor instanței de recurs. Recursul mai menționează că instanța de apel nu a adus motive clare pentru aplicarea pedepsei complementare și nu a indicat circumstanțele relevante care au determinat această decizie.

18. La 10 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. La 07 aprilie 2023, procurorul Sergiu Crijanovschi a depus referință. El a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia contestată conține motive clare și legale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 3. Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

20. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

21. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) ... hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar ...”

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.”

22. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

23. Articolul 65 alin. (3) Cod penal, care se referă la privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, prevede următoarele:

„(3) Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.”

24. În perioada respectivă, partea relevantă a articolul 326 Cod penal (traficul de influență) era următoarea:

„(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite,

(1/1) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin. (1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1)

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (1/1):

...

c) săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari;

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

26. Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție trebuie să răspundă la întrebarea dacă, în circumstanțele concrete ale acestei cauze, aplicarea pedepsei complementare (art. 65 alin.(3) Cod penal) justifică admiterea recursului.

27. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de

recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

28. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, acest articol nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

29. Recursul se întemeiază pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023 se referea la motivarea deficientă a hotărârii judecătorești sau la comiterea unei erori grave de fapt. În recurs nu se invocă o eroare gravă de fapt. Cealaltă parte a pct. 6 se referă la contradicțiile dintre dispozitivul actului contestat și partea motivată a acestuia. La data depunerii recursului, în art. 427 alin. (1) exista pct. 10), care se referea la legalitatea individualizării pedepsei. Interpretarea sistemică a temeiurilor de recurs sugerează că orice critică adusă motivării pedepsei aplicate de judecător urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. O interpretare potrivit căreia motivarea pedepsei aplicate poate fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală ar lipsi art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de orice aplicabilitate practică, ceea ce este inadmisibil.

30. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). În recursul examinat nu sunt menționate prevederile legale care au fost încălcate de către instanța de apel atunci când a aplicat pedeapsa complementară în baza art. 65 alin. (3) Cod Penal. Recurentul doar își exprimă dezacordul cu această decizie. Aplicarea pedepsei complementare în baza art. 65 alin. (3) din Codul penal este la discreția judecătorului. Instanța poate admite un recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală doar atunci când condițiile legale pentru aplicarea art. 65 Cod penal nu sunt îndeplinite. Recursul nu menționează care prevederi imperative au fost încălcate la individualizarea pedepsei. Curtea Supremă de Justiție nu poate, în principiu, să revizuiască alegerea pedepsei efectuată de instanțele inferioare, atâta timp cât decizia luată se încadrează în limitele legale. Astfel, recursul nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

31. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Victor Constantinov și condamnatului Victor Delijan împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 08 decembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic - Botezatu